

Міністерство освіти і науки України
Одеський державний економічний університет

Методичні вказівки
з вивчення дисципліни
«Фінанси підприємств»
для студентів 3-4-го курсів
усіх форм навчання
всіх спеціальностей.

Затверджено
На засіданні кафедри фінансового
менеджменту і фондового ринку.
Протокол № від

Одеса ОДЕУ 2010 рік

Методичні вказівки
з вивчення дисципліни
«Фінанси підприємств»
для студентів 3-4-го курсів
усіх форм навчання
всіх спеціальностей.

УКЛАДАЧ: А.Т. Гузанова, ст. викладач

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Вступ.

В умовах ринкової економіки, яка розбудовується в Україні, посилення конкурентного середовища у діяльності підприємств потребує підготовки кваліфікованих фахівців у сфері фінансової діяльності підприємств. За останні роки в Україні відбулися і відбуваються економічні зміни, зумовлені процесами розбудови ринкової економіки, в тому числі і, насамперед, у сфері фінансових відносин у суспільстві.

Ці умови вимагають від суб'єктів підприємництва фахівців, які працюють на підприємствах і забезпечують фінансову діяльність глибокого опанування науки про фінансову діяльність і підвищення компетентності у практиці фінансових відносин. Це створює підґрунтя для прийняття ефективних управлінських рішень з фінансових питань, кваліфікованого вирішення фінансових ситуацій в умовах підприємства і господарства країни в цілому, без чого шанси на успіх у конкурентній ринковій боротьбі значно зменшуються.

Зростання інтересу до фінансових дисциплін – об'єктивне явище, тому вивчення їх є необхідним у системі освіти і підготовки кадрів. Вивчення курсу «Фінанси підприємств» дозволить студентам оволодіти теоретичними знаннями і практичними навиками фінансової діяльності підприємств в умовах ринкової економіки.

Навчальна програма курсу «Фінанси підприємств» охоплює всі питання, пов'язані з фінансовою діяльністю підприємств. Відповідно програми методичні вказівки охоплюють всі теми, які необхідно вивчити з курсу «Фінанси підприємств». З кожної теми наведені питання та завдання з практичних розрахунків, які належить вивчити студентам і зробити відповідні фінансові розрахунки з різних фінансових ситуацій. Оволодіння студентами знань з курсу «Фінанси підприємств» відповідно наявних методичних вказівок ставить метою навчити майбутніх фахівців орієнтуватися в усіх сторонах фінансової діяльності суб'єктів підприємництва, вміти приймати фінансові управлінські рішення, організувати їх втілення, оцінити фінансову діяльність підприємства і спрямувати його діяльність на більш ефективне використання фінансових ресурсів підприємства.

Фінансові служби підприємств - одна з найважливіших ланок управлінського апарату. У методичних вказівках охоплені такі питання фінансової роботи на підприємствах як фінансове планування і прогнозування фінансового стану, відповідні фінансові розрахунки, визначення критеріїв прийняття фінансових рішень, організація та контроль за ефективним використанням фінансових ресурсів та інші питання, пов'язані з управлінням фінансовими ресурсами. У методичних вказівках наведено широке коло фінансових показників, які необхідно визначити та які залучаються до фінансової звітності, а також в оперативні документи, що розробляються для управління фінансовими ресурсами. З окремих тем наведені питання, які необхідно вивчити студентам і відповідні завдання

фінансових розрахунків. Це дозволить майбутнім фахівцям вміти раціонально формувати фінансові ресурси підприємств в реальних економічних умовах, ефективно розміщувати їх в активи, забезпечувати ефективне використання фінансових ресурсів, отримувати прибуток, оцінювати результати фінансової діяльності підприємства, розробляти міри з більш ефективного використання фінансових ресурсів і поліпшення фінансової діяльності підприємства у перспективі.

Тема 1. Основи фінансів підприємств.

Вивчення цієї теми надає можливість студентам зрозуміти суть фінансів підприємств, місце та значення у фінансовій системі України, знати усі фінансові відносини підприємств, які виникають у фінансовій діяльності та вміти їх раціонально організувати у практиці, навчитися оцінювати фінансові відносини підприємств з іншими суб'єктами господарювання та державою, вміти виявити недоліки та внести конкретні пропозиції з їх удосконалення, визначити роль та задачі фінансів підприємств у розбудові економіки України.

Питання, які необхідно вивчити студентам з теми.

1. Фінанси підприємств, їх суть та місце у фінансовій системі.
2. Фінансові відносини підприємств з іншими суб'єктами діяльності, їх оцінка на сучасному етапі, пропозиції з удосконалення.
3. Роль, призначення та завдання підприємств для розбудови економіки України.

План семінарського заняття.

1. Сутність фінансів підприємств.
2. Місце фінансів підприємств у фінансовій системі.
3. Фінансові відносини підприємств.
4. Оцінка фінансових відносин підприємств з іншими суб'єктами на сучасному етапі.
5. Пропозиції з удосконалення фінансових відносин підприємств з іншими суб'єктами діяльності та державою.
6. Оцінка економічного та фінансового стану в Україні.
7. Роль та призначення фінансів підприємств у розбудові економіки України.

Теми з індивідуальних завдань.

1. Взаємовідносини підприємств з державою, проблеми, шляхи вирішення.
2. Взаємовідносини підприємств зі страховими компаніями, проблеми, шляхи вирішення.
3. Взаємовідносини підприємств з банками, проблеми, шляхи їх вирішення.
4. Взаємовідносини між підприємствами, проблеми, шляхи їх вирішення.

Для виконання індивідуальних завдань необхідно вивчити і розкрити стан взаємовідносин з відповідним суб'єктом діяльності, зібрати практичні дані у динаміці (джерело даних статистичний щорічник чи відповідний Інтернет – сайт), зробити висновки і внести пропозиції з поліпшення стану фінансових відносин з відповідними щодо теми суб'єктами.

Питання для дискусій.

1. Дискусії вчених з питань сутності фінансів підприємств та їх функцій.
2. Кредитування підприємств, шляхи вирішення.
3. Основні чинники, що зумовлюють зростання ролі страхування економічних ризиків підприємств.

Тести з перевірки знань студентів.

1. Підприємство – це господарючий суб'єкт, створений для організації підприємницької діяльності, економічною метою якого є (доповнити відповідь).
2. Завдання фінансів підприємств залежить від (доповнити відповідь).
3. Для визначення завдання фінансів підприємств на певному етапі необхідно (доповнити відповідь).
4. Фінансові відносини підприємств з іншими суб'єктами є (доповнити відповідь).
5. Фінанси підприємств – це економічні відносини, які виникають (доповнити відповідь).
6. Підприємства можуть страхувати наступні економічні ризики (доповнити відповідь).
7. Фінансова система України включає (доповнити відповідь).
8. Організаційно – правові засади, властиві господарюючим суб'єктам (доповнити відповідь).
9. Фінансова дисципліна включає в себе обов'язок підприємств і посадових осіб ((доповнити відповідь).
10. Важливим чинником ефективного функціонування підприємств є (доповнити відповідь).

Тема 2. Організація грошових розрахунків підприємств.

Вивчення цієї теми надає можливість студентам зрозуміти сутність і значення грошових розрахунків, знати порядок відкриття підприємством поточного, депозитного, валютного рахунків у банку, форми безготівкових рахунків, порядок розрахунків з кожної із форм, надання факторингових послуг, вимоги до їх проведення, розрахунково-платіжну дисципліну, її зміст, значення, економічні санкції у системі грошових розрахунків і платежів.

Питання, які необхідно вивчити студентам з теми.

1. Зміст і принципи розрахунків підприємства з контрагентами.
2. Порядок відкриття підприємствами поточного, депозитного, валютного рахунків у банках.
3. Форми безготівкових розрахунків.
4. Організація роботи підприємств із безготівковими розрахунками.
5. Розрахунки готівкою.

Теми з індивідуальних завдань.

1. Порядок відкриття суб'єктами господарювання рахунків у банках.
2. Форми і зміст безготівкових розрахунків. Недоліки і переваги.
3. Розрахунки між суб'єктами господарювання, недоліки, шляхи поліпшення.

З кожної із тем необхідно розкрити теоретичні питання. З теми 3 привести практичні дані зі стану розрахунків (джерело-статистичний щорічник, Інтернет – сайт), зробити аналіз, висновки і пропозиції з поліпшення стану розрахунків.

Питання для дискусій.

1. Законодавча база з забезпечення розрахунків з контрагентами.
2. Форми безготівкових розрахунків.
3. Проведення розрахунків у готівковій формі.

Тести із перевірки знань студентів.

1. Розрахунки за товарними операціями – це взаємні розрахунки між суб'єктами господарювання за(доповнити відповідь).
2. Платежі нетоварного характеру здійснюються з виконання.....(доповнити відповідь).
3. Платіжне доручення – це(доповнити відповідь).
4. Акредитив – це доручення суб'єктом господарювання(доповнити відповідь).
5. Акцент – це згода суб'єкта господарювання.....(доповнити відповідь).
6. Відповідно законодавства для відкриття рахунку підприємство надає в банк такі документи: заяву встановленого зразка на відкриття рахунку,(доповнити відповідь).
7. Грошові кошти господарюючих суб'єктів підлягають обов'язковому(доповнити відповідь).
8. Розрахунковий чек – це письмове розпорядження.....(доповнити відповідь).
9. Обмеження суми готівкових розрахунків не стосується: розрахунків з фізичними особами,(доповнити відповідь).
10. Ліміт залишку готівки в касі встановлюється(доповнити відповідь).

Тема 3 . Грошові надходження підприємств.

Вивчення цієї теми надає можливість студентам знати джерела грошових надходжень підприємству, порядок формування та структуру фінансових ресурсів, фінансових інвестицій, валового доходу та чистого доходу підприємства, питання з планування та використання виручки від реалізації продукції та надання послуг, порядок визначення витрат на випуск валової, товарної продукції, планування витрат на реалізовану продукцію, шляхи та

міри зі зниження витрат підприємства, порядок формування ціни на продукцію.

Питання, які необхідно вивчити студентам.

1. Грошові розрахунки, їх форми, порядок організації.
2. Економічна характеристика, склад грошових надходжень .
3. Фінансові ресурси підприємств, порядок формування.
4. Валові доходи підприємства, порядок формування та розподілу.
5. Виручка від реалізації продукції, порядок планування та визначення.
6. Розподіл виручки від реалізації продукції, формування чистого доходу.
7. Порядок формування ціни на продукцію, види та структура цін.

План практичного заняття.

1. Форми розрахунків між підприємствами, їх недоліки та переваги.
2. Валові доходи підприємств, складові, порядок формування.
3. Виручка від реалізації продукції, порядок планування та визначення.
4. Ціни на реалізовану продукцію.
5. Розподіл та використання валового доходу підприємства, порядок визначення чистого доходу.
6. Витрати підприємства, порядок планування та визначення витрат на випуск валової, товарної та реалізованої продукції.
7. Шляхи та порядок розробки мір зі зниження витрат підприємства.

Теми з індивідуальних завдань.

1. Взаємовідносини між підприємствами з розрахунків, проблеми, шляхи вирішення.
2. Валові доходи промисловості, проблеми, пропозиції з покращення стану.
3. Валові доходи транспортної галузі, пропозиції з росту.
4. Інвестиції у промисловість, недоліки, шляхи вирішення.

З кожної із тем необхідно розкрити теоретичні питання, зібрати відповідні дані (джерело – статистичний щорічник, Інтернет – сайт), зробити аналіз даних, висновки та пропозиції з вирішення недоліків.

Питання для дискусій.

1. Регулювання державою цін на продукцію в Україні.
2. Формування взаємовідносин підприємств з постачальниками.
3. Формування взаємовідносин підприємств з покупцями продукції.
4. Формування валового доходу підприємств.

Тести з перевірки знань студентів.

1. Валовий дохід відповідно Закону – це загальна сума доходів суб'єкта підприємницької діяльності(доповнити відповідь).
2. До складу валових доходів не вносяться(доповнити відповідь).
3. Виручка від реалізації продукції – це...(доповнити відповідь).
4. При плануванні виручка від реалізації продукції визначається за формулою: $V=O1$(доповнити відповідь).
5. Інші операційні доходи – це(доповнити відповідь).
6. Залишки продукції на початок року включають: готову продукцію на складі.....(доповнити відповідь).
7. Витрати на виробництво валової продукції визначаються як сума(доповнити відповідь).
8. Щоб визначити витрати на товарний випуск продукції необхідно від загальної суми витрат на валову продукцію відняти(доповнити відповідь).
9. Витрати на збут продукції плануються у відсотках(доповнити відповідь).
10. Фінансові ресурси підприємств – це сукупність власних грошових доходів і надходжень(доповнити відповідь).

Для закріплення знань студентам необхідно виконати наступні фінансові розрахунки.

1. Яку суму складе виручка від реалізації товарної продукції підприємства в плановому році, якщо залишки нереалізованої продукції на початок планового року по виробничій собівартості – 3200 тис. грн., товарний випуск продукції у плановому році в цінах реалізації – 8150 тис. грн., залишки нереалізованої продукції на кінець планового року на 20% менші залишків на початок року. Очікуваний випуск товарної продукції в поточному році по виробничій собівартості складає 5400 тис. грн., а у цінах реалізації 6800 тис. грн.
2. Визначити планові витрати на реалізовану продукцію, якщо:
 - загальна сума витрат на виробництво продукції – 12340 тис. грн.;
 - зміна залишків незавершеного виробництва – (+65 тис. грн.)
 - витрати на збут заплановані у розмірі 12%;
 - залишки готової продукції на складі та у відвантажені на початок планового року по виробничій собівартості – 380 тис. грн.;
 - залишки готової продукції та у відвантажені на кінець планового року на 15% менші ніж на початок року.
3. Визначити відрахування у Пенсійний фонд та інші фонди соціального страхування, якщо відомо, що затрати з оплати праці складають 125 тис. грн., у т.ч. адміністративно – управлінського апарату – 30 000 грн.

4. Визначити суму витрат на виробництво продукції, адміністративно-управлінські витрати та загальну суму витрат підприємства:
- витрати на сировину і матеріали - 1600 тис. грн.;
 - витрати з оплати праці – 1100 тис. грн., у т.ч. адміністративно – управлінського апарату – 300 тис. грн.;
 - плата за воду - 200 тис. грн.;
 - плата за електроенергію – 80 тис. грн.;
 - орендна плата за землю – 50 тис. грн.;
 - витрати з виплати відсотків з короткострокових кредитів – 50 тис. грн.;
 - витрати з виплати відсотків з довгострокових кредитів – 60 тис. грн.;
 - витрати з поточного ремонту основних засобів – 75 тис. грн.;
 - амортизаційні відрахування – 150 тис. грн.;
 - витрати на відрядження та конторські послуги – 45 тис. грн.;
 - витрати на рекламу – 25 тис. грн.;
 - транспортні витрати плануються у розмірі 9%.

Тема 4 . Формування та розподіл прибутку.

Вивчення цієї теми надає можливість студентам знати економічну суть прибутку, його значення, роль у діяльності підприємства, порядок формування балансового прибутку, порядок планування прибутку від реалізації продукції і надання послуг, методи розрахунку прибутку, зміст та переваги кожного із методів, порядок розподілу та використання балансового прибутку підприємств, умови ефективного його використання.

Питання, які необхідно вивчити студентам.

1. Економічна суть, роль та значення прибутку підприємств.
2. Порядок формування балансового прибутку підприємств.
3. Прибуток від реалізації продукції, порядок планування.
4. Методи розрахунку прибутку.
5. Розподіл та використання прибутку на підприємстві.

План практичного заняття.

1. Балансовий прибуток підприємства, порядок визначення.
2. Прибуток від реалізації продукції, порядок планування та визначення.
3. Методи розрахунку прибутку.
4. Розподіл та використання прибутку на підприємстві.

Теми з індивідуальних завдань.

1. Прибуток промислових підприємств в Україні; динаміка, недоліки, шляхи вирішення.

2. Прибуток сільськогосподарських підприємств, динаміка, недоліки, шляхи вирішення.
3. Прибуток у транспортній галузі, недоліки, шляхи вирішення.
4. Використання прибутку підприємств, недоліки, пропозиції з поліпшення.
5. Методи розрахунку прибутку, недоліки, переваги кожного із методів.

З кожної теми необхідно розкрити теоретичні питання, зібрати відповідні до теми практичні дані (джерело – статистичний щорічник, Інтернет – сайт), зробити аналіз, виявити недоліки, внести пропозиції з поліпшення стану.

Питання для дискусій.

1. Прибуток підприємства як фінансовий результат діяльності і об'єкт оподаткування.
2. Адміністративно – управлінські видатки, видатки на збут продукції і їх вплив на прибутковість підприємства.
3. Маркетингова діяльність та її вплив на результати фінансової діяльності підприємств.
4. Показники рентабельності продукції і рентабельності вкладених фінансових ресурсів.

Тести з перевірки знань студентів.

1. Прибуток підприємства – це(доповнити відповідь).
2. Фінансові результати від операційної діяльності згідно «Звіту про фінансові результати» визначаються: Прибуток від операційної діяльності = валовий прибуток – адміністративні витрати - витрати на збут +(доповнити відповідь).
3. Балансовий прибуток підприємства – це(доповнити відповідь).
4. Чистий прибуток підприємства – це.....(доповнити відповідь).
5. Прибуток від реалізації продукції при плануванні визначається за формулою: $Pr = P1 \dots$(доповнити відповідь).
6. Дохід від участі в капіталі – це(доповнити відповідь).
7. Втрати від участі в капіталі – це(доповнити відповідь).
8. Надзвичайні доходи – це(доповнити відповідь).
9. Надзвичайні витрати – це.....(доповнити відповідь).
10. Першочергові платежі із прибутку – це (доповнити відповідь).
11. Чистий прибуток підприємства використовується на фінансування капітальних вкладень, поповнення обігового капіталу підприємства ... (доповнити відповідь).

Для закріплення знань студентам необхідно виконати наступні фінансові розрахунки.

1. Визначити балансовий прибуток підприємства, якщо відомо:

- чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) – 3840 тис. грн.;
 - собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) – 2580 тис. грн.;
 - інші операційні доходи – 240 тис. грн.;
 - інші операційні витрати – 126 тис. грн.;
 - адміністративні витрати – 110 тис. грн.;
 - витрати на збут - 170 тис. грн.;
 - амортизаційні відрахування – 320 тис. грн.;
 - дохід від участі в капітали – 250 тис. грн.;
 - інші доходи - 30 тис. грн.;
2. Визначити планову суму прибутку підприємства від реалізації продукції, якщо відомо:
- залишки продукції на початок планового року:
 - а) по собівартості – 515 тис. грн.;
 - б) по відпускних цінах – 630, тис. грн.;
 - товарний випуск на плановій рік:
 - а) по собівартості - 4840 тис. грн.;
 - б) по відпускних цінах – 6220 тис. грн.;
 - залишок продукції на кінець року:
 - а) по собівартості – 410 тис. грн.;
 - б) у відпускних цінах – 530 тис. грн.
3. Визначити прибуток від реалізації продукції на плановий рік, якщо відомо:
- залишок продукції на складі і у відвантажені на початок року по собівартості - 720 тис. грн.;
 - рентабельність товарної продукції у звітному році - 22 %;
 - товарний випуск продукції у плановому році по собівартості – 9840 тис. грн.;
 - рентабельність товарної продукції у плановому році – 24%;
 - залишки готової продукції на складі і у відвантажені по собівартості – 650 тис. грн.
4. Який рівень рентабельності виробництва і реалізації продукції, якщо виручка від реалізації продукції у цінах реалізації складає 8320 тис. грн., виробнича собівартість реалізованої продукції – 4870 тис. грн., витрати на збут – 490 тис. грн.
5. Яким є рівень рентабельності виробництва, якщо виручка від реалізації продукції у роздрібних цінах складає 2340 тис. грн., торгова націнка дорівнює 15%, виробнича собівартість продукції – 1340 тис. грн., витрати на збут продукції - 200 тис. грн.
6. Визначити прибуток від випуску товарної продукції у плановому році економічним (аналітичним) методом. Прибуток підприємства від реалізації товарної продукції у звітному році склав 850 тис. грн.

Собівартість реалізованої продукції у звітному році – 4300 тис. грн. Товарний випуск порівняної продукції у плановому році по собівартості складе 6200 тис. грн. Зниження собівартості продукції у плановому році намічено у розмірі 2%. Рентабельність товарної продукції за рахунок зміни структури асортименту продукції у плановому році зросте на 3%.

7. Яку суму складе чистий прибуток підприємства, якщо виручка від реалізації продукції у вільних (ринкових) цінах складе 25000 тис. грн., рівень рентабельності реалізованої продукції 25%.
8. Витрати на 1 грн. продукції, що реалізується у звітному періоді дорівнюють 0,83 грн. У плановому році намічено знизити витрати на 1 грн. реалізованої продукції на 15%. Обсяг реалізації продукції у періоді, що планується у відпускних цінах підприємства складе 830 000 грн. Визначити прибуток від реалізації продукції у плановому періоді на підставі показника витрат на 1 грн. продукції.

Тема 5. Оподаткування підприємств.

Вивчення цієї теми надає можливість студентам знати яким чином і на яких принципах будується податкова політика держави у взаємодії з суб'єктами господарювання, функції та призначення податкової політики, види прямих і непрямих податків, місцеві податки, порядок їх визначення і сплати, звітність підприємств з податків.

Питання, які необхідно вивчити студентам.

1. Податкова політика держави і її сутність, необхідність, функції та призначення.
2. Основні принципи податкової політики.
3. Податок на додану вартість, його сутність, порядок визначення сплати і звітності органам Державної податкової адміністрації.
4. Акцизний збір, його сутність, порядок визначення, сплати і звітності органам Державної податкової адміністрації.
5. Податок на прибуток, його сутність, порядок визначення, сплати і звітності.
6. Податок з транспортних засобів, порядок визначення і сплати.
7. Місцеві податки і збори.
8. Організація податків в Україні, недоліки, шляхи удосконалення.

План практичного заняття.

1. Значення податкової політики і основні принципи її формування.
2. Податок на додану вартість, порядок визначення, сплати і звітності.
3. Акцизний збір, порядок визначення, сплати і звітності.
4. Податок на прибуток, порядок визначення, сплати і звітності.
5. Податок з власників транспортних засобів, порядок визначення і сплати.

6. Інші податки, порядок визначення і сплати.

Теми з індивідуальних завдань.

1. Роль податків підприємств у формуванні державного бюджету України.
2. Податкова система України, проблеми, шляхи удосконалення.
3. Організація податку на додану вартість в Україні, недоліки, шляхи удосконалення.
4. Оподаткування в Україні та його вплив на результати фінансової діяльності.

З кожної теми необхідно розкрити теоретичні питання, на базі аналізу практичних даних (джерело – Державний бюджет України за три роки, дані підприємств, Статистичний щорічник) зробити висновки і пропозиції з удосконалення.

Питання для дискусій.

1. Податкова система в Україні, її вплив на результати фінансової діяльності підприємств.
2. Удосконалення податкової системи в Україні.
3. Податок на додану вартість, ефективність діючої системи організації цього податку в Україні.
4. Акцизний збір, ефективність організації податку в Україні.
5. Система звітності підприємств з податків, її ефективність.

Тести з перевірки знань студентів.

1. Непрямі податки – податки на товари і послуги, які встановлюються у вигляді(доповнити відповідь).
2. Фінансове законодавство – сукупність нормативних актів органів.....(доповнити відповідь).
3. Пільги при оподаткуванні – повне чи часткове звільнення від.....(доповнити відповідь).
4. Податкові зобов'язання з ПДВ визначаються за формулою – $Z_{\text{пдв}} = \dots\dots\dots$ (доповнити відповідь).
5. Податковий кредит – це сума ПДВ, сплачена суб'єктами господарювання.....(доповнити відповідь).
6. Сума податку на додану вартість, яку необхідно сплатити в бюджет визначається (доповнити відповідь).
7. Податок на прибуток сплачується з(доповнити відповідь).
8. Для визначення суми акцизного збору, який необхідно сплатити у бюджет необхідно використати наступні показники..... (доповнити відповідь).
9. Для визначення податку з власників транспортних засобів необхідно використати наступні показники.....(доповнити відповідь).
10. Місцеві податки і збори включають.....(доповнити відповідь).

Для закріплення знань студентам необхідно виконати наступні фінансові розрахунки.

1. Загальна сума виручки від реалізації продукції на підприємстві у цінах реалізації у січні місяці 2010 року склала 850 тис. грн. У цьому місяці підприємство сплатило за отримані сировину, матеріал, надані підприємству послуги 350 тис. грн. У січні місяці підприємство купило основних засобів на суму 200 тис. грн. Визначити суму податку на додану вартість, яку підприємство повинно сплатити у бюджет за січень 2010 року.
2. Фабрика відвантажила покупцям 300 пальто із хутра, ціна одного виробу без ПДВ і акцизного збору складає 8100 грн. ставка акцизного збору 200 грн. Визначити загальну суму акцизного збору, яку підприємство повинно сплатити у бюджет та ціну одного виробу з урахуванням акцизного збору та ПДВ.
3. Пивзавод за січень 2010 року відвантажив покупцям 18000 декалітрів пива, договірна ціна якого (без акцизного збору і ПДВ) – 6,4 грн. за один декалітр. Акцизний збір за один декалітр пива 3,04 грн. Визначити загальну суму акцизного збору, яку підприємство повинно сплатити в бюджет та ціну одного декалітра пива з урахуванням акцизного збору та ПДВ.
4. Визначити суму податку на прибуток, яку підприємство повинно сплатити у бюджет за перший квартал поточного року, якщо у цьому кварталі підприємством було реалізовано продукції основного виробництва за ринковими цінами у сумі 730 тис. грн., собівартість реалізованої продукції 610 тис. грн. Підприємство у цьому кварталі отримало прибуток з фінансових операцій у сумі 150 тис. грн. У першому кварталі було реалізовано матеріальних цінностей на суму 80 тис. грн., витрати з реалізації котрих склали 50 тис. грн.

Тема 6. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів.

Вивчення цієї теми надає студентам можливість знати сутність основних засобів, призначення і характер виконання функцій, їх склад, структуру і класифікацію, оцінку вартості основних засобів, поняття і економічну сутність основного капіталу підприємства. Студенти оволодіють знаннями з простого та розширеного відтворення основних засобів, з поняття та змісту капітальних вкладень, будуть знати джерела фінансування капітальних вкладень, уміти їх визначати та організовувати ефективно їх формування та використання, визначити фінансові показники ефективності використання основних засобів та основного капіталу, уміти зробити аналіз показників ефективності використання основних засобів та розробити міри з подальшого підвищення ефективності використання основних засобів.

Питання, які необхідно вивчити студентам з теми.

1. Основні засоби та нематеріальні активи підприємства, їх сутність, склад, структура.
2. Основний капітал підприємства, порядок його формування на етапі створення підприємства.
3. Оцінка основних засобів.
4. Просте та розширене відтворення основних засобів, капітальні вкладення – поняття, склад та структура.
5. Джерела фінансування капітальних вкладень, їх характеристика, порядок визначення.
6. Форми і порядок фінансування капітальних вкладень.
7. Ремонт основних засобів, його фінансове забезпечення.
8. Показники ефективності використання основних засобів, шляхи підвищення ефективності використання основних засобів та нематеріальних активів.

План практичного заняття.

1. Основні засоби і нематеріальні активи, їх сутність, склад, структура, оцінка вартості, основний капітал.
2. Відтворення основних засобів, капітальні вкладення, їх сутність, склад, структура, ефективне формування.
3. Джерела фінансування капітальних вкладень: власні, залучені, запозичені.
4. Амортизаційні відрахування, економічна сутність, порядок начислення та використання.
5. Порядок фінансування капітальних вкладень та ремонту основних засобів.
6. Показники ефективності використання основних засобів і нематеріальних активів, шляхи підвищення ефективності їх використання.

Теми з індивідуальних завдань.

1. Основні засоби, ефективність і шляхи поліпшення їх використання в промисловості України.
2. Основні засоби, їх склад і структура в народному господарстві України, шляхи поліпшення формування основних засобів.
3. Капітальні вкладення в Україні, їх склад, структура, поліпшення з формування.
4. Ефективність використання основних засобів суб'єктами господарювання, шляхи поліпшення.

З кожної із тем необхідно розкрити теоретичні питання, зібрати відповідно теми практичні дані (джерело – Статистичний щорічник, Інтернет – сайт), зробити аналіз практичних матеріалів, висновки і пропозиції з поліпшення стану.

Питання для дискусій.

1. Індexація вартості основних засобів.
2. Амортизаційна політика в Україні.
3. Економічна доцільність прискореної амортизації основних засобів.
4. Ефективність використання основних засобів та нематеріальних активів суб'єктами господарювання в Україні.

Тести з перевірки знань студентів.

1. Основні засоби – це засоби праці, які(доповнити відповідь).
2. Залишкова вартість основних засобів – це первісна вартість(доповнити відповідь).
3. У балансі підприємства основні активи відображаються увартості. (доповнити відповідь).
4. Відповідно П(С)БО підприємству надається право здійснювати переоцінку об'єктів основних засобів у разі , якщо(доповнити відповідь).
5. Статутний капітал підприємства формується за таких джерел, як(доповнити відповідь).
6. Основний капітал підприємства – це(доповнити відповідь).
7. Відтворення основних засобів здійснюється шляхом(доповнити відповідь).
8. Капітальні вкладення – це витрати підприємства з(доповнити відповідь).
9. До власних джерел фінансування капітальних вкладень відносяться:..... (доповнити відповідь).
10. Середньорічна вартість основних засобів визначається за формулою:

$$C = \frac{V_n + \dots}{n}$$
((доповнити відповідь)).

Для закріплення знань студентам необхідно виконати наступні фінансові розрахунки.

1. Визначити загальну суму амортизаційних відрахувань на 01.07.09 р., виходячи з наступних даних:

Групи основних засобів	Вартість основних засобів по балансу станом на 01.04.09, тис. грн.	Сума амортизаційних відрахувань за 1 квартал 2009 р., тис. грн.	Вартість придбаних основних засобів з урахуванням витрат на їх реконструкцію у 2 кварталі 2009 р., тис. грн.	Вартість виведених основних засобів у 2 кварталі 2009 р., тис. грн.	Сума амортизаційних відрахувань за 2 квартал 2009 р., тис. грн.
1	2	3	4	5	6
1	750	7,5	45,1	12,7	
2	195	8,6	30,0	19,0	
3	765,5	18,3	85,4	29,0	
4	66,8	2,2	7,5	6,5	
Всього					

2. Вартість основних засобів підприємства на початок року – 1200 тис. грн. У березні місяці поточного року було введено основних засобів у сумі 200 тис. грн., в серпні місяці було виведено зі складу основних засобів – 200 тис. грн. Випуск товарної продукції у поточному році склав 3475 тис. грн., чисельність працівників на підприємстві – 230 осіб. Визначити фондомісткість, фондоозброєність та фондovіддачу. Зробіть висновки.
3. Визначити середньорічну вартість основних засобів в плановому році, якщо відомо, що на початок планового року вартість основних засобів складає 3450 тис. грн. У квітні місяці було введено в дію основних засобів на 250 тис. грн., у серпні місяці було введено в дію основних засобів на 200 тис. грн., у липні списано основних засобів у сумі 300 тис. грн. Скласти план капітальних вкладень підприємства, визначити джерела фінансування, у тому числі суму прибутку від основної діяльності, яку необхідно спрямувати на фінансування капітальних вкладень, якщо відомо:
 1. Залишок незавершеного будівництва на підприємстві на початок планового року – 100 тис. грн.
 2. У плановому році намічено:
 - реконструкція основних засобів у сумі – 500 тис. грн.;
 - побудувати цех вартістю 800 тис. грн.; із них підрядним способом буде виконано робіт у сумі 500 тис. грн., господарським способом – 300 тис. грн.;
 - норма прибутку від виконання будівничих робіт 20%.
 3. Погасити довгострокові кредити і сплатити відсотки з них у сумі 150 тис. грн.
 4. Купити основні виробничі засоби у сумі 200 тис. грн.
 5. Вартість робіт з установлення основних засобів 80 тис. грн.
 6. На початок року залишок коштів, призначених для фінансування капітальних вкладень склав 200 тис. грн.
 7. Амортизаційні відрахування у плановому році складуть 275 тис. грн.

Тема 7. Організація оборотного капіталу на підприємстві.

Вивчення цієї теми надає змогу студентам знати у чому полягає економічна сутність оборотних засобів, фондів обігу, оборотного капіталу, склад і порядок формування оборотних активів підприємства, основні принципи організації оборотного капіталу, показники ефективності використання. Студенти оволодіють методами визначення потреби в оборотному капіталі з основних статей і в цілому по підприємству., будуть визначати приріст (зниження) потреби в оборотному капіталі на плановий рік, знати джерела фінансування приросту оборотного капіталу, порядок їх визначення. Знання з цих питань сприятимуть умінню майбутніх фахівців ефективно формувати

оборотні активи підприємства, джерела їх фінансування, використовувати ефективні методи управління оборотними активами і пасивами для забезпечення ефективного використання оборотних коштів і ефективної фінансово – господарської діяльності підприємства.

Питання, які необхідно вивчити студентам з даної теми.

1. Оборотні засоби підприємств, їх економічна сутність, склад, структура, фонди обігу, оборотний капітал, його економічна сутність.
2. Основні принципи організації і управління оборотним капіталом.
3. Визначення потреби підприємства в оборотному капіталі з окремих статей і загальної суми оборотного капіталу.
4. Джерела формування оборотного капіталу на етапі створення суб'єкта господарювання та фінансування щорічного приросту (зниження) оборотного капіталу.
5. Показники ефективності використання оборотного капіталу підприємства.

План практичного заняття.

1. Оборотні активи суб'єктів господарювання, склад, структура, оборотний капітал, основні принципи організації.
2. Визначення потреби в оборотному капіталі з окремих статей та загальної суми оборотного капіталу підприємства.
3. Джерела фінансування приросту оборотного капіталу, порядок їх визначення.
4. Показники ефективності використання оборотного капіталу, порядок їх визначення.

Теми з індивідуальних завдань.

1. Ефективність використання оборотного капіталу суб'єктами господарювання в Україні.
2. Оборотний капітал, економічна сутність, основні принципи організації і управління оборотним капіталом.
3. Управління з формування оборотних активів підприємства.
4. Управління з формування джерел фінансування оборотних активів.

З кожної теми необхідно розкрити теоретичні питання, привести практичні дані з окремих підприємств (джерело – документи з фінансової звітності суб'єктів господарювання), зробити аналіз, внести пропозиції з удосконалення.

Питання для дискусій.

1. Сутність оборотного капіталу.
2. Визначення потреби в оборотному капіталі суб'єктами господарювання.
3. Джерела фінансування оборотних активів підприємства.

4. Методи і форми ефективного управління оборотним капіталом в умовах окремих суб'єктів фінансово – господарської діяльності.

Тести з перевірки знань студентів.

1. Оборотні засоби – це предмети праці, які(доповнити відповідь).
2. Оборотний капітал – це авансовані(доповнити відповідь).
3. Потреба в оборотному капіталі з сировини, основних матеріалів, покупних напівфабрикатів визначається за формулою:
$$H_c = \frac{V}{\dots\dots\dots}$$
 (доповнити відповідь).
4. Норма запасу в днях з сировини, основних матеріалів включає поточний запас, підготовчий запас,..... (доповнити відповідь).
5. Норма поточного запасу в днях з сировини, основних матеріалів визначається як $\frac{1}{2}$ (доповнити відповідь).
6. Потреба в оборотному капіталі з готової продукції визначається шляхом множення одностороннього(доповнити відповідь).
7. Оборотність обігового капіталу у днях визначається за формулою:
$$O_d = \frac{V}{\dots\dots\dots}$$
 (доповнити відповідь).
8. Нормування оборотних коштів – це економічно обґрунтований розрахунок(доповнити відповідь).
9. Приріст (зниження)потреби в оборотних коштах на плановий рік визначається як різниця між(доповнити відповідь).
10. Норма запасу в днях з незавершеного виробництва визначається шляхом множення терміну(доповнити відповідь).

Для закріплення знань студентам необхідно виконати наступні фінансові розрахунки.

1. Визначити потребу підприємства в оборотному капіталі з незавершеного виробництва на плановий рік, якщо відомо:
 - витрати з виробництва валової продукції у плановому році складуть 2530 000 грн., в т.ч. у 4 кварталі - 950 000 грн.;
 - середня тривалість виробничого циклу 8 днів;
 - коефіцієнт зростання витрат 0,7.
2. Визначити потребу в оборотному капіталі з незавершеного виробництва, якщо середня тривалість виробничого циклу - 15 днів, витрати з виробництва валової продукції в 4-му кварталі 8200 тис. грн., в т.ч. першочергові витрати (одноразові) – 2500 тис. грн.
3. Визначити потребу в оборотному капіталі з сировини, якщо відомо:
 - інтервал між поставками сировини складає 12 днів;
 - витрати з сировини у 4-му кварталі складають 1800 тис. грн.;
 - час на приймання та складування сировини – 2 дні;
 - час руху вантажу від постачальника до споживача – 8 днів, час руху і оплати розрахункових документів – 3 дні;

- технологічної обробки сировина не потребує.
- 4. Визначити потребу в оборотному капіталі з готової продукції на плановий рік , якщо відомо:
 - товарний випуск продукції по собівартості у 4-му кварталі планового року 3200 тис. грн.;
 - час, необхідний на комплектування партії відвантаження – 4 дні;
 - відвантаження і доставка вантажу до залізничної дороги – 1 день;
 - оформлення документів і віднесення їх у банк для оплати – 1 день;
- 5. Визначити показники ефективності використання оборотного капіталу суб'єктом господарювання , якщо:
 - виручка від реалізації продукції за рік склала 15340 тис. грн.;
 - середньорічна вартість оборотного капіталу склала 512 тис. грн.;
- 6. Визначити термін оборотності оборотних засобів (у днях, якщо об'єм реалізації продукції за звітний рік склав 15 000 грн., середні залишки обігових коштів склали:
 - на 01.01.09 р. - 450 тис. грн.;
 - на 01.04.09 р. - 620 тис. грн.;
 - на 01.07.09 р. - 520 тис. грн.;
 - на 01.10.09 р. - 560 тис. грн.;
 - на 01.01.10 р. - 670 тис. грн.

Тема 8. Кредитування підприємств.

Вивчення цієї теми надає змогу студентам знати сутність, призначення, кредитування суб'єктів господарювання, об'єкти довгострокового та короткострокового кредитування, порядок, умови оформлення та погашення кредитів і виплати відсотків з них, порядок визначення потреби у кредитах і інвестиціях, умови отримання і сплати товарного кредиту.

Питання, які необхідно вивчити студентам.

1. Сутність кредитування суб'єктів господарювання, необхідність та форми.
2. Довгострокові кредити, об'єкти кредитування, порядок визначення, оформлення, погашення і сплати відсотків з них.
3. Короткострокові кредити, об'єкти кредитування, порядок визначення потреби, оформлення, сплата кредитів і відсотків з них.
4. Товарний кредит, умови та порядок отримання і сплати.

План практичних занять.

1. Сутність кредитування суб'єктів господарювання, необхідність, форми кредитування.
2. Довгострокові кредити, об'єкти кредитування, порядок та визначення, умови оформлення, погашення і сплати відсотків з них.
3. Короткострокові кредити, об'єкти кредитування, порядок, умови визначення потреби та погашення і сплати відсотків з них.

4. Товарні кредити, порядок, умови оформлення і сплати.

Теми з індивідуальних завдань.

1. Стан кредитоспроможності суб'єктів господарювання в Україні на сучасному етапі, шлях поліпшення.
2. Умови кредитування суб'єктів господарювання, шляхи поліпшення.
3. Кредитне забезпечення, його призначення, умови надання та оформлення.

З виконання індивідуальних завдань необхідно розкрити теоретичні питання, зібрати відповідні практичні дані (джерело – статистичний щорічник, Інтернет – сайт), зробити аналіз, висновки, пропозиції.

Теми з дискусій.

1. Умови кредитування суб'єктів господарювання в Україні.
2. Іпотечне кредитування.
3. Кредит в іноземній валюті.

Тести з виміру знань студентів.

1. Кредитор – юридична або фізична особа, яка має підтверджені належними документами.....(доповнити відповідь).
2. Згідно з П(С)БО під довгостроковими зобов'язаннями слід розуміти зобов'язання, що будуть погашені(доповнити відповідь).
3. Поточні зобов'язання – це зобов'язання, що будуть(доповнити відповідь).
4. Передумови прийняття рішення щодо надання кредиту:.....(доповнити відповідь).
5. Кредитоспроможність – наявність у позичальника передумов для отримання кредиту і(доповнити відповідь).
6. Іпотечне кредитування – це кредитування суб'єктів господарювання за умов(доповнити відповідь).
7. Комерційний кредит – це форма відносин з позики, що виникають у результаті(доповнити відповідь).
8. Кредиторська заборгованість – це заборгованість суб'єктів господарювання перед(доповнити відповідь).
9. Предметом іпотеки можуть бути:(доповнити відповідь).
10. Фінансові кредити можуть надаватися підприємству.....(доповнити відповідь).

Для закріплення знань студентів необхідно зробити наступні фінансові розрахунки.

1. Підприємство намітило виконати, відповідно плану, капітальних робіт у сумі 1720 тис. грн., із них господарським способом буде виконано робіт у сумі 420 тис. грн., норма прибутку у будівництві – 20%. Усі роботи заплановано виконати у другому і третьому кварталі рівномірно. У підприємства на початок планового року у наявності є будівничі матеріали, які будуть використані у будівництві у сумі

140 тис. грн. На фінансування капітальних вкладень намічено спрямувати прибуток від основної діяльності:

- у першому кварталі – 270 тис. грн.;
- у другому кварталі – 420 тис. грн.;
- у третьому кварталі – 310 тис. грн.;
- у четвертому кварталі – 200 тис. грн.

Щоб виконати весь об'єм робіт своєчасно, підприємством передбачено оформити довгостроковий кредит у недостатній сумі, а під внутрішньо річну нестачу коштів – короткостроковий кредит. Визначити суму довгострокового та короткострокового кредиту та період у якому раціонально оформити кредит.

2. Підприємством для модернізації основних засобів та втілення більш раціональних технологій використано довгостроковий кредиту сумі 1250 тис. грн., строком на 5 років, кредитна ставка – 20%. За рахунок оновлення виробничого процесу підприємство щорічно отримує більше прибутку у сумі 480 тис. грн. Відповідно договору з банком підприємство щомісячно буде погашати кредит і сплачувати відповідну суму відсотків.

Визначити :

- суму кредиту і відсотків з нього, яку підприємство повинно щомісячно сплачувати банку;
- загальну суму кредиту разом з сумою відсотків;
- строк окупності капітальних вкладень.

Тема 9. Фінансове планування на підприємстві.

Вивчення цієї теми надає змогу студентам знати у чому полягає сутність фінансового планування поточного і перспективного, його місце у бізнес-плані, зв'язок з іншими програмами фінансово – господарської діяльності. Студенти будуть знати і вміти розрахувати усі фінансові показники, скласти зведений фінансовий план та оперативні фінансові плани підприємства.

Питання, які необхідно вивчити студентам.

1. Фінансове планування, його місце та призначення.
2. Фінансовий план як складова частина бізнес-плану.
3. Фінансові розрахунки і порядок складення зведеного фінансового плану.
4. Зміст оперативного фінансового плану з надходження коштів і здійснення платежів, його призначення.

План практичних занять.

1. Фінансовий план - частина бізнес-плану, поточне та перспективне фінансове планування.

2. Фінансові розрахунки на підприємстві.
3. Зведений фінансовий план, його складові, порядок розробки.
4. Поточне планування, порядок складання поточних та оперативних фінансових планів.

Теми з індивідуальних завдань.

1. Перспективне фінансове планування, його стан у сучасних умовах на підприємствах в Україні.
2. Стан поточного фінансового планування на підприємствах в Україні.
3. Місце фінансового плану в бізнес-плані підприємства.

Для виконання індивідуального завдання студентам необхідно розкрити теоретичні питання з теми, зібрати практичні дані відповідно теми, зробити їх аналіз, висновки і пропозиції з поліпшення.

Теми з дискусій.

1. Роль, місце, призначення перспективного фінансового планування.
2. Організація перспективного планування на підприємстві.
3. Організація поточного планування на підприємстві.

Тести з виміру знань студентів.

1. Фінансове планування на підприємстві - це планування надходжень.....(доповнити відповідь).
2. Розробка зведеного фінансового плану – це(доповнити відповідь).
3. У зведеному фінансовому плані відображаються.....(доповнити відповідь).
4. Баланс доходів і видатків підприємства включає наступні розділи:..... (доповнити відповідь).
5. У першому розділі зведеного фінансового плану відображаються(доповнити відповідь).
6. У третьому розділі зведеного фінансового плану відображаються(доповнити відповідь).
7. Фінансове планування на підприємстві дозволяє визначити потребу у фінансових ресурсах,(доповнити відповідь).
8. Платіжний календар – це оперативний фінансовий план(доповнити відповідь).
9. Фінансове планування пов'язане з плануванням виробничої програми,(доповнити відповідь).
10. У другому розділі балансу доходів і видатків підприємства відображається(доповнити відповідь).

Для закріплення знань студентам необхідно зробити наступні фінансові розрахунки.

1. Скласти зведений фінансовий план (баланс доходів і видатків) підприємства на плановий рік, виходячи із наступні даних:

- відповідно плану прибуток з усіх видів діяльності підприємства складе - 1250 тис. грн.;
- амортизаційні відрахування – 250 тис. грн.;
- прибуток у будівництві при виконанні робіт господарським способом – 78 тис. грн.;
- мобілізація внутрішніх ресурсів у будівництві – 25 тис. грн.;
- податок на додану вартість - 1500 тис. грн.;
- акцизний збір -----
- довгостроковий кредит – 345 тис. грн.;
- короткостроковий кредит – 125 тис. грн.;
- об'єм капітальних вкладень – 970 тис. грн.;
- поповнення оборотного капіталу – 260 тис. грн.;
- дивіденди та інші соціальні заохочення – 200 тис. грн.;
- сплата боргів за довгостроковими кредитами – 80 тис. грн.;
- сплата боргів з короткострокових кредитів – 125 тис. грн.;
- податок на додану вартість, що сплачено поставщиками - 980 тис. грн.

Тема 10. Оцінка фінансового стану суб'єкта господарювання.

Вивчення цієї теми надає змогу студентам знати основні показники оцінки фінансового стану та фінансової стійкості суб'єкта господарювання, вміти визначити ці показники, зробити аналіз і оцінити фінансовий стан.

Питання, які необхідно вивчити студентам.

1. Необхідність і значення оцінки фінансового стану суб'єкта господарювання.
2. Показники оцінки фінансового стану суб'єкта господарювання, методика визначення.
3. Фінансова стійкість підприємства, показники, порядок визначення.
4. Вертикальний і горизонтальний аналіз балансу суб'єкта господарювання.
5. Комплексна оцінка фінансового стану суб'єкта господарювання.

План практичних занять.

1. Показники оцінки фінансового стану підприємства, характеристика, порядок визначення.
2. Інформаційна база з оцінки фінансової стійкості підприємства.
3. Порядок визначення ліквідності і платоспроможності суб'єкта господарювання.
4. Комплексний аналіз фінансового стану.

Теми з індивідуальних завдань.

1. Оцінка фінансового стану суб'єкта господарювання, сутність, показники і методика їх розрахунків.
2. Горизонтальний та вертикальний аналіз балансу підприємства.
3. Комплексний аналіз фінансового стану підприємства.

З виконання індивідуальних завдань необхідно розкрити теоретичні питання, привести розрахунки показників, зробити аналіз відповідно теми, висновки та пропозиції зі зміцнення фінансового стану суб'єкта господарювання.

Теми з дискусій.

1. Фактори впливу на фінансовий стан суб'єкта господарювання.
2. Прогнозування фінансового стану в управлінні діяльністю суб'єкта господарювання.
3. Показники оцінки фінансового стану, методика їх розрахунку.

Тести з виміру знань студентів.

1. Фінансовий стан підприємства – це сутність забезпеченості підприємства необхідними(доповнити відповідь).
2. Ліквідність підприємства – це здатність його(доповнити відповідь).
3. Ліквідність визначається шляхом співвідношення між загальною сумою.....(доповнити відповідь).
4. Платоспроможність підприємства – це здатність його сплачувати кошти(доповнити відповідь).
5. Наявність власних оборотних коштів визначається як різниця між(доповнити відповідь).
6. Коефіцієнт платоспроможності (автономії) визначається шляхом відношення(доповнити відповідь).
7. Коефіцієнт абсолютної ліквідності визначається відношенням грошових коштів і(доповнити відповідь).
8. Горизонтальний аналіз даних балансу підприємства – це порівняння.....(доповнити відповідь).
9. Вертикальний (структурний) аналіз даних балансу – це визначення(доповнити відповідь).
10. Предметом фінансового аналізу є його(доповнити відповідь).

Для закріплення знань студентам необхідно на базі даних приведенного балансу підприємства визначити основні показники оцінки фінансового стану і фінансової стійкості підприємства, зробити аналіз їх, оцінити рівень фінансового стану, внести пропозиції з його поліпшення.

Баланс
на 1 січня 2006 року.
Форма №1 код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
1. Необоротні активи			
нематеріальні активи:			
залишкова вартість	010	64,7	114,7
первісна вартість	011	155,1	242,9
накопичена амортизація	012	(90,4)	(128,2)
Незавершене будівництво	020	556,5	4003,7
Основні засоби:			
залишкова вартість	030	102893,7	104784,7
первісна вартість	031	154373,8	161068,7
знос	032	(51480,1)	(56284,0)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	040		
інші фінансові інвестиції	045		
Довгострокова дебіторська заборгованість	050		
Відстрочені податкові активи	060		
Гудвіл	065		
Інші необоротні активи	070		
Усього за розділом 1	080	103514,9	108903,1
2. Оборотні активи			
Запаси:			
виробничі запаси	100	4414,9	5502,7
тварини на вирощуванні та відгодівлі	110		
незавершене виробництво	120		
готова продукція	130		
товари	140		
Векселі одержані	150	59,0	40,3
Дебіторська заборгованість за товари та послуги:			
чиста реалізаційна вартість	160	31891,4	25219,6
первісна вартість	161	31891,4	28472,2
резерв сумнівних боргів	162	-----	3252,6
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
з бюджетом	170	14234,6	15386,8
за виданими авансами	180		
з нарахованих доходів	190		
із внутрішніх розрахунків	200		
Інша поточна дебіторська заборгованість	210	1394,1	5141,0
Поточні фінансові інвестиції	220		

Грошові кошти та їх еквіваленти:			
в національній валюті	230	809,6	1016,3
в іноземній валюті	240		
Інші оборотні активи	250	2516,1	3402,3
Усього за розділом 2	260	55319,7	55709,0
3. Витрати майбутніх періодів.	270	68,3	39,6
Баланс	280	158902,9	164651,7
Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
1. Власний капітал			
Статутний капітал	300	94210,9	94210,9
Пайовий капітал	310		
Додатковий вкладений капітал	320		
Інший додатковий капітал	330	11873,5	17098,0
Резервний капітал	340		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	350	12387,9	124,4
Неоплачений капітал	360	()	()
Вилучений капітал	370	()	()
Усього за розділом 1	380	118472,3	111433,3
2. Забезпечення наступних витрат і платежів			
Забезпечення виплат персоналу	400		
Інші забезпечення	410		
Страхові резерви	415		
Частка пере страховиків у страхових резервах	416	()	()
Цільове фінансування	420		
Усього за розділом 2	430		
3. Довгострокові зобов'язання			
Довгострокові кредити банків	440		
Довгострокові фінансові зобов'язання	450		
Відстрочені податкові зобов'язання	460		
Інші довгострокові зобов'язання	470		
Усього за розділом 3	480		
4. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	500	14298,0	25457,3
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	510		
Векселі видані	520	5194,2	8683,8
Кредиторська заборгованість за товари та послуги	530	6904,2	6319,9
Поточні зобов'язання за рахунками:			
з одержаних авансів	540		
з бюджетом	550	2002,8	927,8
з позабюджетних платежів	560		
зі страхування	570	590,3	184,8
з оплати праці	580	1265,0	1515,7
з учасниками	590		
із внутрішніх розрахунків	600		

Інші поточні зобов'язання	610	3802,4	3755,4
Усього за розділом 4	620	34056,9	46844,7
5. Доходи майбутніх періодів	630	6373,7	6373,7
Баланс	640	158902,9	164651,7

Література

1. Закон України «Про оподаткування прибутку підприємств» від 24.12.2002 р. за № 349-IV.
2. Закон України «Про державний бюджет України на 2008 рік»
// <http://zakon.rada.gov.ua>.
3. Закон України «Про податок на додану вартість» від 03.04.1997 р., № 168/97-Вр
4. Закон України «Про підприємства» від 07.07.1997 р.
5. Закон України «Про господарські товариства» від 15.11.1997 р.
6. Закон України «Про державний бюджет України на 2009 рік»//
Урядовий кур'єр , - №246, 2008 р.
7. Господарський кодекс України.
8. О.В. Ітигіна, С.С. Арутюнян «Фінансовий менеджмент у транзитивній економіці: питання теорії і практики».- Одеса: ОДЕУ,- 2008 р.
9. Н.О. Власова, О.А. Круглова, Л.І. Безгінова. Фінанси підприємств. – К,- 2007 р.
10. Г.О. Величко, Л.М. Дейніс. Фінанси підприємств.- Одеса,-2006 р.
11. Фінанси підприємств. Під загальною редакцією Г.Г. Кірейцева, - ЦУЛ , 2002 р.
12. В. Опарін. Фінанси підприємств , - Київ: Промінь, 2007 р.
13. І.Л.Плащенко. Прогнозування фінансової діяльності підприємств.// Фінанси України,- №4, - 2006 р,- с.34-45.
14. М. Поддєрьогін. Фінанси підприємств.- К:КНЕУ, 2006 р.
15. Г.І. Філіна. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання, - ЦУЛ, 2007 р.
16. Ю.С. Цалко. Фінансова звітність підприємства та її аналіз. – К:ЦУЛ.
17. Г.И. Сычева, Е.Б.Колбачев, В.А. Сычев. Оценка стоимости предприятия (бизнеса). Серия «Учебники и учебные пособия», 2003 г.
18. Посібник для оцінки бізнесу в Україні. (Під загальною редакцією Я.І. Маркуса, -К,- 2002 р.
19. І.А. Бланк. Фінансовий менеджмент.-К:Ельга ,Ника-Центр, -2004 р.
20. Ю.Ю. Журавльова. Сутність платоспроможності підприємств.
//Фінанси України, № 1, - 2006 р.
21. Г.О. Крамаренко. Фінансовий аналіз і планування., - Київ,-2003р.

22. А.Т. Гузанова. Шляхи поліпшення фінансування суб'єктів господарювання у сільському господарстві. //Вісник соціально-економічних досліджень.- 2008 , - №30
23. С.Ф. Волкова. Оцінка вартості бізнесу і управління компанією. //Вісник соціально-економічних досліджень, - ОДЕУ, - 2008 р,- №30.
24. А.Т. Гузанова. Управління обіговим капіталом в умовах підприємства. //Вісник соціально – економічних досліджень, - ОДЕУ,- 2004 р, №18.
25. Опорний конспект лекцій. Викладачі кафедри ФМФР. ОДЕУ,- 2007 р.
26. Статистичний щорічник,- К, -2007 р.